

Handout 27 oktober 2017: Praktijk: Zelfstandig naamwoord: pluralis, diminutief en lidwoord

1. Vul de juiste vorm van pluralis in:

- a) (het spel) De Olympische _____ waren dit jaar in Rio.
- b) (het spel) Elke vrijdag spelen we _____ met mijn burens. (het schaakspel)
We hebben twee soorten _____. Eén met grotere figuurtjes en één met kleinere.
- c) (het stuk) Op de grond van Alan z'n kamer liggen _____ Lego. Het doet pijn als je erop treedt.
- d) (het schot) In Syrië zijn regelmatig _____ van het geweer te horen.
- e) (de letter) Ik studeer aan de Faculteit der _____.
- f) (het blad) Op mijn bureau liggen veel _____ papier.
- g) (de datum) Heb ik jullie de _____ van de examens al doorgegeven?
- h) (het gebed) In de kerk horen we veel _____.
- i) (het lid) De _____ van de politie werken ook als klaar-overs.
- j) (de god) Op de Olympos woonden de Griekse _____.
- k) (het middel) Ik moet nieuwe schoonmaak _____ kopen. Ze zijn allemaal op.
- l) (het bal) In januari ga ik naar een aantal _____.
- m) (de fantasie) Mijn kind heeft waanzinnige _____ over de Kerst.
- n) (de bacterie) In de keel zitten soms _____ waartegen je antibiotica moet slikken.
- o) (het slot) De koninklijke familie woont op meerdere _____.

Het verkleinwoord – de vormen

2. Wat zijn de vormen van de verkleinwoorden?

a) de fles	_____	suffix _____
b) de koe	_____	suffix _____
c) de kom	_____	suffix _____
d) de boom	_____	suffix _____ verandering: _____
e) de ketting	_____	suffix _____ verandering: _____
f) de ring	_____	suffix _____
g) de wandeling	_____	suffix _____
h) de tafel	_____	suffix _____
i) de cd	_____	suffix _____
j) de A4	_____	suffix _____
k) de opa	_____	suffix _____ verandering: _____
l) de foto	_____	suffix _____ verandering: _____
m) het cafe	_____	suffix _____ verandering: _____
n) de baby	_____	suffix _____
o) de tiramisu	_____	suffix _____
p) de zon	_____	suffix _____
q) de zoon	_____	suffix _____
r) de film	_____	suffix _____
s) het gat	_____	suffix _____ verandering: _____
t) het glas	_____	suffix _____ verandering: _____

3. Vul de juiste vorm van het verkleinwoord in de onderstaande zinnen:

- a) (het sein) Kun je me een _____ geven, als je klaar bent?
- b) (het interview) Mag ik een _____ met je maken?
- c) (de DVD) Kopen we dat _____?
- d) (de ski) Voor het kind koop ik kleine _____.
- e) (de paraplu) Mag ik jouw _____ gebruiken?
- f) (de vriendin) Is dit jouw _____?
- g) (de snor) Die man heeft een grappig _____.
- h) (de wang) Het jongetje heeft leuke _____.
- i) (de worm) Er zit een _____ in de appel.
- j) (het raam) Het hutje heeft schattige _____.
- k) (de beloning) Krijg ik een _____ voor mijn werk?
- l) (het blad) Heeft iemand een _____ papier voor me?

Het lidwoord

1. een, de, het of geen?

- a) Er staan ___ bloemen op de vensterbank.
- b) Ik hou van ___ chocola. Maar vandaag eet ik liever ___ kaas.
- c) Sofie is ___ docente. Peter is ___ rechter.
- d) Hij is ___ protestant.
- e) Sofie is ___ Vlaming. Ze woonde in ___ Gent.
- f) Je mag me echt ___ dag en ___ nacht bellen. Ik zal niet opnemen.
- g) Ik spreek uit ervaring als ___ leraar.
- h) Als ___ kind was ik heel druk.
- i) Zonder ___ paspoort mag je niet reizen.
- j) Speel je ___ voetbal? Nee, ik speel ___ viool.

Kun je een regel formuleren over het lidwoordgebruik in de onderstaande zinnen?

Extra oefeningen:

Oefeningen

1 Vul in dit stukje de woorden de, het of een in. Bij geen lidwoord zet u een nul (o).

Wat is ADHD?

- 1 Heeft u wel eens van ADHD gehoord? Dat is _____ ziekte in _____ hersenen.
- 2 Iemand met _____ ADHD kan zich moeilijk concentreren en is erg onrustig.
- 3 _____ letters ADHD staan voor vier Engelse woorden: Attention Deficit Hyperactivity Disorder.
- 4 Maar sommige mensen zeggen gewoon: Alle Dagen Heel Druk.
- 5 Drie procent van _____ kinderen in _____ Nederland heeft ADHD.
- 6 In bijna elke schoolklas zit er wel _____ .
- 7 In _____ hoofd van iemand met ADHD is _____ altijd druk.
- 8 Hij of zij doet vaak _____ dingen zonder na te denken.
- 9 _____ hele dag rustig in _____ klas zitten is heel moeilijk.
- 10 Er zijn wel _____ medicijnen voor deze ziekte.

Start!-krant, nr. 58, jrg. 2010

2 Vul in: de, het of een.

Verse vis

- 1 _____ klant bestelde in _____ restaurant _____ vis.
- 2 Toen _____ vis werd geserveerd, boog hij zich voorover en begon fluisterend tegen _____ dier te praten.
- 3 _____ ober die _____ man in _____ vreemde houding hoorde fluisteren, ging naar hem toe en vroeg hem wat hij aan _____ doen was.
- 4 'Och, ik praat wat met _____ vis.'
- 5 'Praat met _____ vis?' vroeg _____ ober verbaasd. 'En wat vroeg u hem dan wel?'
- 6 'Ik vroeg hem waar hij vandaan kwam en hij vertelde me dat hij uit _____ IJsselmeer kwam.'
- 7 'Dat klopt inderdaad,' besloot _____ ober _____ spelletje mee te spelen. 'En wat heeft u nog meer gevraagd?'
- 8 'Ik heb hem gevraagd of er nog nieuws was uit _____ IJsselmeer.'
- 9 'En wat antwoordde hij?'
- 10 'Het speet hem ontzettend, maar hij was er al zo lang geleden vertrokken dat hij mij geen antwoord geven kon!'

Uit: Joodse verhalen, verzameld door Samuel Jacobs, Hoogeveen, 2000

3 Wel of geen lidwoord? Bij geen lidwoord vult u niets in.

- 1 Jan is met _____ vlag en _____ wimpel geslaagd voor zijn examen.
- 2 Laten we juichen; dit is de dag van _____ overwinning.
- 3 _____ blad *Dag in, Dag uit* is _____ uitgave van ABNT.
- 4 Dat staat als _____ vlag op _____ modderschuit.
- 5 Hij is in _____ hart en _____ nieren _____ zeeman.
- 6 Die jongens zijn _____ water en _____ vuur.
- 7 In _____ Nederlands worden veel voorzetsels gebruikt.
- 8 Deze tijd is _____ tijd van oorlogen en hongersnoden.
- 9 's Zomers ga ik vaak zonder _____ jas de deur uit.
- 10 'Wat _____ weer weer!', zei de wasvrouw die aan _____ was was.